

Številka: U-I-16/18-13

Datum: 30. 9. 2020

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Mirana Švarca, Dravograd, na seji 30. septembra 2020

odločilo:

Člen 6 Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Gornja Radgona (Uradno glasilo Občine Gornja Radgona, lokalni časopis Prepih, št. 85/14), kolikor kategorizira javno pot "G. Radgona–mimo trgovine Lidl" v delu, ki poteka po zemljiških parc. št. 948/22 in 948/23, obe k. o. Gornja Radgona, se razveljavi.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnik je vložil pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 6. člena Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Gornja Radgona (v nadaljevanju Odlok), kolikor kategorizira javno pot "G. Radgona–mimo trgovine Lidl" v delu, ki naj bi potekal po njegovem zemljišču parc. št. 948/6, k. o. Gornja Radgona.¹ Lastninsko pravico na tej nepremičnini je pridobil na podlagi kupo-prodajne pogodbe z dne 11. 5. 2017. V času uveljavitve Odloka ni bil lastnik predmetne parcele, je pa takoj po pridobitvi lastninske pravice pisno obvestil Občino Gornja Radgona (v nadaljevanju Občina) o ugotovljeni neskladnosti in predlagal ureditev lastniškopravnih razmerij. Pobudnik in Občina sta v ta namen nekajkrat izmenjala svoja stališča glede primerne višine kupnine, ki pa jih nista zblížala. Zato je pobudnik v enem letu, odkar je postal lastnik predmetne nepremičnine, vložil pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka. Izpodbijani določbi očita neskladje s 33. in 69. členom Ustave.

2. Občina glede pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka odgovarja, da je parc. št. 948/6, k. o. Gornja Radgona, kategorizirala kot občinsko javno cesto že v letu 2008 z Odlokom o kategorizaciji občinskih cest v Občini Gornja Radgona

---

¹ Sporna javna pot je v 6. členu Odloka evidentirana pod zap. št. 246.

(Uradno glasilo Občine Gornja Radgona, št. 44/08), in sicer na podlagi pogodbe med Občino in takratno lastnico nepremičnine družbo Toming-Consulting, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju prvotna lastnica), z dne 19. 10. 2004, s katero se je Občina po izgradnji predmetne ceste in prenosu nepremičnine v svojo last zavezala nameniti jo javni rabi in jo kategorizirati v skladu z odlokom Občine. Občina navaja, da do prenosa lastninske pravice ni prišlo iz razlogov na strani prvotne lastnice. Povzema potek pridobitve lastninske pravice na predmetni nepremičnini, ki jo je ponudnik pridobil v stečajnem postopku prvotne lastnice, in dogovorov s pobudnikom. Navaja, da bo po pridobitvi nove ocene vrednosti nepremičnine izvedla postopek za pridobitev nepremičnine v last, vključno z razlastitvijo.

3. Pobudnik v izjavi v zvezi z odgovorom Občine opisuje okoliščine in potek insolvenčnega postopka in kasneje stečaja prvotne lastnice in dražbe nepremičnine, v katerem Občina ni prijavila izločitvene pravice oziroma ni uveljavila predkupne pravice in ni sodelovala na dražbi. Navaja, da je bila po vložitvi pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti izvedena parcelacija, s katero sta iz parc. št. 948/6, k. o. Gornja Radgona, nastali parc. št. 948/22 in 948/23, obe k. o. Gornja Radgona. Javna pot "G. Radgona–mimo trgovine Lidl", ki je predmet pobude, v naravi še vedno poteka po obeh novih parcelah.

B.

4. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12 in 23/20 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena ZUstS je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora biti pravni interes neposreden in konkreten, morebitna ugoditev pobudnikovemu predlogu pa mora privedi do izboljšanja njegovega pravnega položaja.

5. Iz zgodovinskih izpisov iz zemljiške knjige izhaja, da je pobudnik lastnik zemljišč parc. št. 948/22 in 948/23, obe k. o. Gornja Radgona, ki sta nastali iz parc. št. 948/6, k. o. Gornja Radgona, po kateri je bila po njegovih navedbah in navedbah nasprotne udeleženke kategorizirana javna pot "G. Radgona–mimo trgovine Lidl". Pobudnik zato izkazuje pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka, kolikor se nanaša na javno pot, ki poteka po njegovem zemljišču. Pobuda je glede na subjektivni rok iz tretjega odstavka 24. člena ZUstS tudi pravočasna, saj jo je pobudnik vložil pred potekom enega leta, odkar je postal lastnik nepremičnine parc. št. 948/6, k. o. Gornja Radgona. Iz izpisa iz zemljiške knjige je razvidno, da je lastninsko pravico na tej nepremičnini pridobil 8. 9. 2017. Čeprav je pobudnik za samo kategorizacijo vedel že pred nakupom te nepremičnine, ta na njegove pravice, pravne interese in pravni položaj

pred tem ni imela škodljivega učinka. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena ZUstS nadaljevalo odločanje o stvari sami.

6. Ustava v 69. členu določa, da je razlastitev (odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist) mogoča le proti nadomestilu v naravi ali proti odškodnini in pod pogoji, ki jih določa zakon. S tem členom Ustava zaradi zagotovitve javne koristi kljub ustavnopravnemu varstvu lastninske pravice, ki jo zagotavlja 33. člen Ustave, omogoča odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini. Ustava v 69. členu zahteva, naj zakon uredi pogoje za razlastitev, razlastitev pa se lahko opravi v postopku, v katerem se za konkretni primer ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razlastitev, in v katerem sta zagotovljeni tudi sodno varstvo ter nadomestilo v naravi ali odškodnina.

7. Pojem in status javnih cest ureja 3. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 46/15 in 10/18 – v nadaljevanju ZCes-1). Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in pravili cestnega prometa. V prvem odstavku 39. člena ZCes-1 je določeno, da so javne ceste državne in občinske. Po drugem odstavku 39. člena ZCes-1 so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske pa v lasti občin. Enake določbe je imel tudi Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 42/09 in 109/09 – ZJC). Občina določeno cesto kategorizira, če je za takšno kategorizacijo izkazana javna korist in če cesta ustreza merilom za kategorizacijo javnih cest. Če so zemljišča, po katerih naj bi potekala javna cesta, ki jo občina namerava kategorizirati, v zasebni lasti, mora občina takšna zemljišča pred kategorizacijo pridobiti s pravnim poslom oziroma v postopku razlastitve.

8. Ustavno sodišče je že v številnih zadevah, v katerih so bili izpodbijani občinski odloki o kategorizaciji javnih cest, sprejelo vsebinsko enake odločitve in ponovilo stališče, da so takšni predpisi v neskladju z Ustavo, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila (npr. odločba št. U-I-289/12 z dne 24. 1. 2013, Uradni list RS, št. 16/13). Tudi v obravnavani zadevi Občina pred kategorizacijo sporne javne poti ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč, po katerih poteka javna pot. Zoper nepremičnine, katerih lastnik je pobudnik, tudi ni bil izveden postopek razlastitve, zato je 6. člen Odloka v izpodbijanem delu v neskladju z 69. členom Ustave. Ker 6. člen Odloka v tem delu nedopustno posega v lastninsko pravico, je v neskladju tudi s 33. členom Ustave. Ustavno sodišče je zato 6. člen Odloka, kolikor kategorizira javno pot "G. Radgona–mimo trgovine Lidl" v delu, ki poteka po zemljiščih parc. št. 948/22 in 948/23, obe k. o. Gornja Radgona, razveljavilo.

C.

9. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi tretjega odstavka 45. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Rok

Čeferin, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo z osmimi glasovi proti enemu. Proti je glasovala sodnica Jadek Pensa.

dr. Rajko Knez
Predsednik